

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції **«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В** **УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»**

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Вона є не самостійною сферою діяльності, а інтегрованою частиною всієї стратегії підприємства. Комунікація охоплює всі функціональні блоки — маркетинг, HR, виробництво, фінанси, логістику. Через комунікацію передаються цілі, формуються очікування, підтримується адаптивність і створюється додана вартість.

Підприємство, яке вміє ефективно спілкуватися з ринком, має значно вищі шанси на успіх. Воно не лише продає товар, а й формує відносини. Його продукція не лише задовольняє потреби, а й створює смисли. Його бренд не лише впізнають — його підтримують, рекомендують, цінують.

Список використаних джерел

1. Бебело, Л. В. Комунікації в управлінні підприємством : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 216 с.
2. Гусак, Ю. Г. Маркетингова комунікаційна політика підприємства : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 184 с.
3. Котлер, Ф. Маркетинг-менеджмент; пер. з англ. 15-те вид. К. : Вільямс, 2016. 896 с.
4. Окландер, М. А. Маркетинг підприємства : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2020. 295 с.
5. Плотнікова, М. В. Конкурентоспроможність підприємства : теоретико-методичні аспекти : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 320 с.

УДК 330.341.1

Фогел К.К.

Науковий керівник – Кулик В.А., д.е.н., професор

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(м. Полтава, Україна)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Малий і середній бізнес (МСБ) виступає однією з найвразливіших складових національної економіки, особливо в умовах воєнного конфлікту, коли підприємства зіштовхуються з надзвичайними труднощами. Збройна агресія в Україні спричинила масштабні втрати у виробничій сфері, розрив логістичних зв'язків, зменшення внутрішнього попиту та масовий відтік трудових ресурсів. У таких обставинах малий та середній бізнес змушений функціонувати в умовах постійної нестабільності, шукати нові ринки реалізації продукції та альтернативні джерела фінансування, що створює серйозні загрози для стабільності їх діяльності та подальшого існування.

Відповідно до результатів опитування, проведеного у жовтні 2024 року, однією з головних перешкод для ведення бізнесу в умовах повномасштабної війни стала зростаюча загроза безпеці підприємницької діяльності. Починаючи з серпня, спостерігається зростання кількості компаній, які вказують на цю проблему: якщо у серпні про небезпеку повідомили 46% респондентів, то в жовтні цей показник підвищився до 62% – найвищого значення за весь 2024 рік. Другою за значимістю проблемою бізнесу у жовтні став дефіцит кадрів, пов'язаний з мобілізацією або виїздом працівників за кордон, що відзначили 57% опитаних підприємств. Така ситуація є наслідком активізації мобілізаційних заходів у країні та водночас свідчить про збільшення попиту на робочу силу, зумовленого як зростанням обсягів замовлень, так і позитивними очікуваннями у бізнес-середовищі [2].

З лютого 2022 року український бізнес зіткнувся з низкою нових викликів, що значно вплинули на його діяльність і розвиток. Серед найбільш критичних можна виділити наступні:

– загострення геополітичної ситуації: повномасштабне вторгнення та підвищення напруженості на кордонах спричинили нестабільність на ринках, збільшили ризики для бізнесу і призвели до скорочення інвестицій;

– низький рівень економічного зростання: інфляція та девальвація національної валюти мали негативний вплив на фінансове становище підприємств, обмежуючи їхні можливості для розширення та інвестування;

– швидкий розвиток технологій та цифрова трансформація: підприємства змушені швидко адаптуватися до нових технологій, що особливо складно для деяких галузей.

Загалом українські малі та середні підприємства зіштовхуються з численними викликами та ризиками, більшість з яких є типовими для поточного воєнного стану. Майбутні перспективи розвитку МСБ значною мірою залежать від завершення бойових дій в Україні. Доцільно звернути увагу на висновки, зроблені у наукових працях Т. Черничко та Г. Михайляк [1], які у своєму дослідженні підкреслюють, що характер проблем МСБ суттєво варіюється залежно від регіону їх розміщення. Вони класифікували основні труднощі, з якими зіштовхуються підприємства малого та середнього бізнесу під час війни, з урахуванням їх географічного положення (табл. 1).

Проблеми, з якими стикається малий і середній бізнес, суттєво відрізняються залежно від їхнього розташування – чи йдеться про тимчасово окуповані території, переміщені підприємства або ті, що функціонують в більш стабільних регіонах. Серед ключових труднощів виділяються перебої з постачанням необхідних ресурсів, пошкодження виробничих потужностей, підвищення вартості сировини та матеріалів, нестача робочої сили, а також труднощі у відновленні критично важливої інфраструктури. Ефективне вирішення цих питань тісно пов'язане зі стабілізацією ситуації в державі та завершенням воєнних дій, що є базовою передумовою для відновлення й подальшого розвитку МСБ [3].

Таблиця 1

Проблеми, з якими стикаються українські підприємства МСБ під час війни, в залежності від їх географічного розташування [1]

Усі підприємства	Переміщені (релоковані) підприємства	Підприємства на тимчасово окупованих та деокупованих територіях
перебої з електро-, водо- та тепlopостачанням	пошук виробничих майданчиків	пошкодження майна або товару внаслідок бойових дій
зростання цін на сировину та матеріали	релокація обладнання та персоналу	проблема безпеки праці
складнощі з перевезенням сировини або товарів територією країни та розрив ланцюжків постачання	формування нових логістичних ланцюжків	розмінування територій
зменшення попиту на продукцію або послуги	формування нового внутрішнього та зовнішнього середовища	відновлення критичної інфраструктури
брак робочої сили	подолання бюрократичних перепон	брак робочої сили
брак обігових коштів	брак робочої сили	
подолання бюрократичних перепон	брак обігових коштів	

Отже, на основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що малий і середній бізнес (МСБ) в Україні в умовах воєнного стану опинився в критичній ситуації через системні та регіонально специфічні виклики, які охоплюють як загальноекономічні труднощі – інфляцію, нестабільність валютного курсу, втрату попиту, – так і безпосередні наслідки бойових дій: пошкодження майна, порушення логістики, нестачу кадрів та перебої з інфраструктурним забезпеченням. Різниця в характері проблем у підприємств, які працюють в тилу, переміщені або функціонують на деокупованих територіях, свідчить про необхідність

адресної та гнучкої політики підтримки. Отже, відновлення та сталий розвиток МСБ потребують не лише завершення воєнних дій, але й ефективної державної політики, що враховує регіональні особливості, прискорює адаптацію до нових умов та забезпечує стійкість бізнесу в кризових ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Черничко Т., Михайляк Г. Інструменти підтримки розвитку підприємств малого бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2326> (дата звернення: 09.05.2025)
2. Щомісячне опитування підприємств «український бізнес під час війни». URL: http://www.ier.com.ua/files/Projects/2024/TFD/2024_NRES_October_FINAL_UKR.pdf
3. Kulyk V., Koba O., Chaikina A. Access to Capital and Financial Resources in the Digital Economy. *Digital Economy and IT: Trends and Perspectives 2024: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, 28-29 листопада 2024 року, Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. С. 28-30.

УДК 330

Черевань К.В., Нікітенко О.М.

Науковий керівник – Васильченко М.І., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

РОЛЬ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ОФІСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний офісний менеджмент немислимий без ефективних комунікацій. У цифрову епоху комунікаційні технології стали не просто інструментом, а основою успішного функціонування будь-якого підприємства. Вони трансформують традиційні підходи до управління, оптимізуючи бізнес-процеси, підвищуючи продуктивність праці та забезпечуючи конкурентні переваги. Розуміння та інтеграція новітніх комунікаційних рішень є критично важливими для досягнення цілей підприємства в умовах динамічного ринку, а саме:

Системи корпоративного обміну повідомленнями (месенджери та чати) – забезпечують миттєвий обмін інформацією, швидке вирішення поточних питань, оперативне поширення оголошень та новин. Приклади: Slack, Microsoft Teams, Telegram for Business. Це дозволяє уникнути затримок, пов'язаних з електронною поштою, і створює динамічне середовище для спілкування.

Платформи для відеоконференцій та онлайн-зустрічей – надають можливість проведення нарад, презентацій та тренінгів незалежно від географічного розташування учасників. Це зменшує витрати на відрядження, економить час співробітників та дозволяє залучати до обговорень більшу кількість фахівців. Приклади: Zoom, Google Meet, Microsoft Teams.

Інtranет-портали та корпоративні соціальні мережі – створюють єдиний інформаційний простір для співробітників, де можна знайти важливі документи, регламенти, новини компанії, а також обмінюватися досвідом та ідеями. Це сприяє формуванню корпоративної культури, підвищенню залученості персоналу та покращенню обміну знаннями. Приклади: SharePoint, Bitrix24.

Системи управління документами (DMS) – дозволяють зберігати, систематизувати, спільно працювати над документами та контролювати їх версії. Це значно спрощує доступ до необхідної інформації, зменшує ризик втрати даних та прискорює робочі процеси. Приклади: Google Drive, Dropbox Business, Microsoft 365.

Варто зазначити, що комунікаційні технології у формуванні позитивного іміджу підприємства несуть як переваги, так і виклики для підприємства (таблиця 1).